

Motion till riksdagen 2005/06:Sf302

av **Lennart Beijer och Britt-Marie Danestig (v)**

Möjlighet till pension vid fyllda 60

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ett system som möjliggör frivillig pension från fyllda 60 år.

Motivering

Befolkningens genomsnittliga ålder blir allt högre. Pensionärer är friskare än tidigare, även i hög ålder. Det finns alltför många människor som vill arbeta vidare efter uppnådda 65 år. Därav den beslutade höjningen, som innebär att löntagaren har rätt att arbeta kvar på sin arbetsplats tills hon/han fyllt 67 år.

Det nya pensionssystemet får också till följd, att trycket ökar på löntagarna att lönearbeta så länge som möjligt.

Vi skall naturligtvis glädja oss över en utveckling, som ger fler och fler friska och pigga pensionärer. Vi måste dock vara klara över att denna positiva utveckling inte gäller alla löntagare eller pensionärer. Framst bland LO-medlemmarna inom industri-, gruv-, bygg- och vårdsektorn, är det alltför vanligt att löntagarna tvingas gå i pension redan innan uppnådda 60 år. Förtidspension och sjukpension blir allt vanligare. Den offentliga sektorn och de stora privata företagen har genom åren kunnat erbjuda sina anställda tidigarelagd pension vid omorganisation och strukturförändringar.

Av 60-åringarna, som i sin helhet är ca 93 000 personer, har 22 600 förtidspension eller sjukbidrag. Till det kommer att ca 8 % inom de stora avtalsområdena dessutom har avtalspension. Det är alltså nästan en tredjedel av 60-åringarna, som redan står mer eller mindre utanför arbetsmarknaden.

Det är framför allt vid de små och mindre företagen som de anställda arbetar fram till ordinarie pensionsålder. Det finns nämligen ingen möjlighet för dessa företag att kompensera den anställde för förtida uttag av pension.

Det är därför ett rättvisekrav att möjligheten till förtida pension ska gälla alla löntagare.

För löntagare i 60-årsåldern, som arbetat i drygt 40 år, och blivit slitna både fysiskt och psykiskt är arbetet tungt. Det höga tempot och de stora för-

Fel! Okänt namn på

ändringarna i arbetslivet är en svår utmaning för den äldre arbetskraften. Det är svårt med motivationen inför nya arbetsuppgifter, allra helst om man samtidigt dras med olika smärre krämpor. Direkt förnedrande är det för äldre löntagare som hamnat i arbetslöshet och tvingas till aktivt arbetssökande eller utbildningsinsatser.

Det nya pensionssystemet kommer att leda till att löntagarna önskar arbeta så länge som möjligt. Det bör därför finnas andra möjliga alternativ för de löntagare som inte kan eller orkar arbeta till full pensionsålder. Löntagare som fyllt 60 år bör på frivillig basis ges möjlighet att gå i pension eller deltidspension. Ersättningen fram till ordinarie pensionsålder bör motsvara aktuell a-kassenivå. Den slutliga pensionsnivån bestäms av tidigare intjänad lön plus den a-kassa som erhållits.

Varje löntagare kommer nogsamt att tänka igenom situationen – innan man går i förtida pension. Men det föreslagna systemet ger ändå en rimlig möjlighet till detta – även om det kostar. Både den enskilde löntagaren och samhället blir vinnare i ett sådant system.

Stockholm den 4 oktober 2005

Lennart Beijer (v)

Britt-Marie Danestig (v)